

Emlék-tábla avatás

Budapesten, a Lenin körút 120. számú ház falán hétfőn felavatták a dr. Rajczy Rezső emléket őrző féhermárvány táblát. Nyolcvanöt évvel ezelőtt született Rajczy Rezső, aki a KMP szervezésében szerzett érdemeket. Közel munkatársa volt Kun Bélának; később tagja lett a párt második (illegális) Központi Bizottságának, s munkatársa a Vörös Újságnak. A Tanácsköztársaság idején a munkáügyi és népjóléti népbiztosnál dolgozott, a proletárhatalom leverése után letartóztatott és a gyűjtőfogházban elszenvetett kínzások oltották ki életét.

Lindner József, a MÁV vezérigazgató-helyettese avatta fel a márványtáblát, amely dr. Rajczy Rezső emléket idézi. A munkásmozgalom mártírjának sírját is megkoszorúzták a Farkasréti temetőben.

Vöröskeresztes segélyszállítmány

A legutóbbi törökországi földrengés áldozatainak megsegítésére segélyszállítmányt indított utnak a Magyar Vöröskereszt. A több mint 250 ezer forint értékű — gyógyszerből, sátrakból, kötszerekből álló — küldeményt a török Vörös Félhold Társaság juttatja el a rászorulókhöz.

Termelés és kínálat

Magasak a zöldség- és a gyümölcsárak

Az elmúlt évtized alatt a zöldség- és a gyümölcstermelés országsszerte nagymértékben nőtt, és ebben az egyik élen járó Csongrád megye. A termelés növekedésére szükség is volt, részint a nagyobb hazai kereslet, részint a sokasodó külföldi megrendelések miatt. A harmadik ötéves terv időszakában is a zöldség- és a gyümölcstermesztés fejlődését tapasztalhattuk, azonban — és ez kétségtelenül figyelemre méltó — a fejlődés nem minden téren hatott kedvezően a termelés biztonságára, az export és a belső kereslet jobb ellátására, a fogyasztói árak kedvezőbb alakulására. Ez aztán nem kevés nyugtalanságot okozott a termelők körében csakúgy, mint a vásárlók között. Úgy tűnik, hogy a hármasszoros érdeklőség — a népgazdasági, termelői és fogyasztói érdek — nem érvényesül eléggé hatékonyan.

A termelésben ingadozás mutatkozik, az egyik évben túlkínálat, a másikban pedig a kielégítetlen kereslet bizonytalanságot okoz, a magas árak pedig a vásárlókat bosszantják. Hiszen emlékeztet még, hogy 1968 tavaszán, májusban milyen magasak voltak az árak. Az alma kilója 14—16, a burgonyaé 6, a hagymaé például 12 forintba került. Sokan, főként a kisebb jövedelmű családok, akkor is kérdezték, ma is felvetik: hova vezet ez, hogy évről évre drágábban élünk?

Nem egyszerű igazat adni sem az egyik, sem a másik félnek. Hiszen a vásárlók azt mondják, hogy a termelők monopolhelyzetüket kihasználva, élve az értékesítési konjunktúra lehetőségeivel, túlzott jövedelemhez jutnak. És ezt igazolni látszanak a járás zöldség- és gyümölcstermesztő közsegeiben szaporodó villaszerű házak és személygépkocsik. A másik oldalon, a térszek, szakszervezetek tagjai, vezetői gyakran az alacsony felvásárlási árak, értékesítési gondok miatt méltatlankodnak. Amiatt, hogy a termelési költségeket sem fedező árak ellenértékül nem érdemes leszedni a zöldséget vagy gyümölcsöt és behozni azt a fogyasztónak. Láttuk, hogy a fák alját sárgabarak, alma, szilva borítja, láttuk a felszedetlen karalábét, a halomba összehorogott és át nem vett zöldpaprikát. A fizetéséből élő városi dolgozó pedig joggal méltatlankodott: hiába a jó termés, az nem érezteti hatását az árakban.

Sokszor keresték már mindennek az okát. Megállapították, hogy e jelenségek okozója a monopolhelyzetben levő felvásárló, a MÉK, nagy haszonra való törekvéssel és a nagy árréssel. És ez a megállapítás nem is volt alaptalan a gazdasági reform bevezetése előtt, valamint annak első évében. De a közgazdasági szabályzó hatása, a többszörös értékesítés lehetősége kedvezően befolyásolta a ter-

elési kedvet, korlátozta a MÉK monopolhelyzetét. Ez már érződik a kereslet javuló ellátásában is. Hiszen 1969-ben a MÉK mellett már felvásárolt és értékesített a Zöldség-Gyümölcs Nagykereskedelmi Vállalat, a HUNGAROFRICT Külkereskedelmi Vállalat, a konzervgyárak és az áfész is. Emellett a termelők maguk is értékesítettek, meghozzá jelentős mennyiségű árut.

Végül soron levonható az a tanulság, hogy mostanában a MÉK-et ért bírálatok gyakran szubjektíve elfogultak, melyben közrejátszik az informáltság hiánya. Közismert, hogy felvásárolni, a vevőhöz eljuttatni annyi és olyan minőségű árut lehet, amennyit megtermelnek és megvételre kínálnak. Napjainkban a zöldség-gyümölcstermelés minőségi és mennyiségi fejlesztésére ható tényezők elsősorban: a ráfordított élő munka, a közgazdasági számítások — és csak másodsorban az árpolitika. Ebből következően téves a Délmagyarország június 24-i számában megjelent bíráló cikknek az a megállapítása, hogy a monopolhelyzetben levő MÉK kereskedelmi tevékenységének, árpolitikájának és forgalmazásának gyengesége, öncélúsága okozza a felvázolt gondokat.

A piaci értéktörvény, kínálat-kereslet a leghatásosabb közgazdasági tényező. Az állami kiskereskedelmi boltok vezetőinek lehetősége és joga, sőt kötelessége is a termelőktől közvetlenül is vásárolni, a minőséget és a lakosság jobb ellátását ezzel is segítve. Mindemellett azonban szükséges a MÉK felvásárló és értékesítő munkájának, a központ és a telepek tevékenységének javítása is. Az a véleményem és meggyőződés, hogy a mostani zöldség- és gyümölcsárak igen magasak az átlagkeresetű dolgozók számára. Ennek okát azonban nem helyes csak egy vállalatra hárítani.

Katona Sándor

Gazdálkodás

Tennivalók és tudnivalók

Olykor sajátos jelenség tanúja lehet az érdeklődő: munkásokkal beszélgetve konstatahatjuk, mennyivel többet tudnak országos ügyekről, világeseményekről, mint a saját, szűkebb környezetük, munkahelyük helyzetéről. S amennyire örvendetes az előbbi, annyira különösnek tűnik a másik. Mert rendjén való is, hogy a tömegkommunikációs eszközök új meg új információiból a dolgozók kiszűrjék a számukra legfontosabbakat. De a vállalat, üzemen belüli közlésrendszerből — ha működik a „készülék” —, épp így meg kell szerezniük a rájuk tartozó ismereteket. Úgy tűnik azonban, hogy munkahelyek egy részében baj van a tudósítással és tudatosítással.

Csak dolgozunk, nálunk nem történik semmi — vélekednek sokan, épp a helyi ismeretek hiánya miatt. Pedig ennek a dolgozunk-

nak sok-sok előzménye, következménye van. S a tervek elkészítése, a döntések meghozatala, a termelés, az értékesítés, a piaci helyzet, a siker vagy a balsiker, mind-mind kötődik egy-egy csoport műhelyproblémáihoz. Valójában nagyon is sok történik egy vállalatnál egyetlen hét alatt is; s ezek egy részéről az egész közösségnek érdemes, sőt szükséges tudomást szereznie. Az érdemből tájékoztatásra nagy szükség van, ezt — a gazdasági vezetés húzódozása, az igazgató, vagy más irányítóknak önhitt, lekezelő magatartása esetén — a párt- és szakszervezeteknek, az ifjúsági szervezetnek kell szorgalmazni, elősegíteni. Mert a tennivalók és tudnivalók kapcsolódnak: a szakudás mellett ez a tudás, a kellő munkahelyi informáltság is kihat — s nem is kis mértékben — a vállalati eredményekre.

A rest kétszer fárad

Annak, hogy valaki csak jó munkát adjon ki a kezéből, ösztönöznie lehet a közvetlen ellenőrzés. És fordítva: az ellenőrzés elmulasztása a hibák sokasodását vonja maga után, a szabályok, a szabványok, az előírások semmibe vévésé.

Korántsem lehet állítani, hogy a termelőmunka minden területén egyöntetűen hatnának ezek az ösztönzések. Sőt, mint az ösztönzés személy szerinti differenciálásában, ugyanúgy hiányosságok mutatkoznak a személyre szóló ellenőrzésben, a felelősségmegállapításban és felelősségrevonásban.

Manapság, mikor a munkafegyelem szilárdítását szorgalmazzuk, nem árt érő a pillérről is beszélnünk. Annál inkább, mert a híradásokban találkozhattunk célravezető kezdeményezésekkel is. Éppen az ellenőrzés szempontjából legperiferiálisabb területen — a javítás-szolgáltatásban, ahol a legnagyobb szükség is van rá.

Vissza a feladónak — ez is lehetne a módszer neve. Hogy miből áll? Egy budapesti szervizben abból, hogy a javítás után „névjegycédulát” is kap a tulajdonos, rájegyezve, mikor és ki csinálta meg a készüléket. Egyszerű, voltaképpen „Kolumbusz tojása” ez a módszer. És nem jár különösebb adminisztrációval, költséggel sem. Viszont a reklamációk alapján mérhető, ki a hanyag, ki az igazán jól dolgozó; amellyel, hogy a rest ebben az esetben csak ugyan kétszer fárad, hisz rossz munkáját saját magának kell kijavítania. A különféle szegedi szolgáltató és javító egységek munkájával kapcsolatban is fel-felmerülnek panaszok, jó lenne, ha a sajátosságoknak megfelelően, mindenhol sor kerülne efféle „elkeresztelésre”. Bizonyos, hogy ösztönző lenne a munka minőségére, s legalább nem az egész közösségről szednék le a javítatók a keresztvizet, mint mostanában. Simai Mihály

Riporterek, csőlakók

Képernyő

Körülbelül a naptári év felénél, most hét végen, hangos búcsúztatást csaptak a televízióban. Leköszönt egy nagyszabású vetélkedősorozat, a *Riporter kerestetik* (mellette még a *Telitalálat* hatványdala maradt hátra és a *Kicsoda — Micsoda?*, melyre talán leginkább ráférne a huzamosabb pihe-nő) — de utóljára jelentkezett a *Gorri*, a *vadon törvényei* sorozat meg stilszerű epizód címmel a *Forsyte Saga* (A hatványdala). A riporter-vetélkedő döntőjét ügyes szerkesztői fogással elosztották a vasárnapi műsorban, így mindvégig izgalmas maradt.

KABARÉ UTCA, A hét vége bő választékából már szombaton kedvére választatható a néző. A komolyzene kedvelői az *Interfórum* '71 bölcsőjénél bábáskodtak nagy gyönyörűséggel. Az impressziók elé idézett szemtelen-gyerek művészek, vagy ha tetszik az ifjú-zsenik felfedezésére elhívtott neves szaktekintélyek fertődi randevúja régi korok intím hangulatú házikoncertjeinek levegőjét teremtette meg, s ez a barokk környezet, a lélektisztító muzsika oly színesen ragadta meg a néző-hallgató képzeletét, mintha maga is ott ülne a kastélyteremben. Kevesebb meglepetéssel szolgált a *Kabaré utca* 1... Pedig Nemes Zoltán frappáns forgatókönyve arra a „vidám pesti házra” nyitott ablakot, melynek lakóit Kibédi Ervint, Csala Zsuzsát, Hlatky Lászlót, Körmendy Jánost és másokat mostanság közérdekű rendeletek hoztak izgalomba. Következésményei természetesen nem maradtak nyomtalanul a jövővű humoristák tollgyakorlataiban — bár inkább csak villanásokra, kihagyozott poénokra futotta. A többi betétszám laposra sikerült, s az elhasznált villámtréfák oly erőteljesen csapkodtak, hogy villámhárító híján is hatástalanok maradtak.

RIPORTER TALÁLTOTT. Lehet, kisebbbbségben maradok azzal a véleményemmel, hogy az elbúcsúzó Forsyte-okat sajnálom, de hát ez az igazság. Minek tagadni, Fleur flörtjét régi szerelmével, az öreg Soames bácsi sztoikus bölcsességével halogatott, mégis odázhathatlan elmúlását, Monték nyomortanya-akcióit érdeklődéssel figyeltük, ami egy ekkora sorozatnál (a regény-átdolgozások különben is roppant kényes vállalkozásánál) önmagában már a siker, a kiküzdött népszerűség biztosítéka. Érdeklődéssel várjuk a magyar regény, *Móricz Rózsa* Sándorának hamarosan beköszönő hazai változatát.

Április óta, 21 fordulón át, a közvélemény élénk érdeklődésétől kísérve — erre számítva — keresték az ifjú riportereket. S bár az arany-mikrofon gazdája csak vasárnap estére, a hagyományos villanygyújtósos „oszt-rakizmoszal” vált ismertessé dr. Feledy Péter ügyész személyében — riporterek már jóval korábban találattak. A vasárnapi bejelentkezések közül kétségtelenül a balatoniak vitték el a päl-

mát: a riportok „problémás, nehéz fiúkat” szóltottak meg. Azt a pillanatot ragadva el, amikor a galeritagok, csőlakók, lelmolók még nem bűnözők, de „lebegő életmódjuk” már korántsem az öntudatos, haladó szellemű magyar ifjúság. Ugyanakkor riportereink félszemmel az úgynevezett „balatoni problémáról” sem feledkeztek meg, a szemtelen drágaságról, ami semmiképp sem következik szocialista árpolitikánk szelleméből. Úgy látszik, fiatal riportereinkből nem hiányzik a szakma oly kívánatos erénye, a bátorság — s ha ehhez érett kritikai szemlélet párosul, jól jár velük a televízió, a rádió, a néző, a társadalom. Úgy legyen, kívánjuk...

A vasárnapi *Hét* aktuális műsorában a nyári szabadterei rendezvényekről, egyebek között a szegedi játékokról is láttunk riportot. A tehetséges, fiatal *Szevári Katalin Papp* Gyulát, a fesztiválintéző bizottság elnökét, *Horváth Mihályt*, a játékok igazgatóhelyettesét és dr. *Antalffy Györgynét*, az idegenforgalmi hivatal vezetőjét szólaltatta meg.

Nikolényi István

Kétféle autórádió hazai autósoknak

A székesfehérvári Videoton Rádió- és Televízió Gyárban jól halad az autórádiók gyártása a szovjet Zsigulikba. Az első félévben körülbelül tízezerrel többet szereltek össze a tervezettnél. Így az éves hetvenötezer darabos szovjet autórádió export teljesítésében előnyt szereztek. Ez lehetővé tette, hogy a második félévben a hazai autósoknak kétféle autórádiót gyártsanak. Még júliusban elkészítik egy rövid- és középhullámon működő, tizenkétváltós akkumulátorral üzemeltethető

autórádió nullsorozatát. Tartozékokat is készítenek, amelyekkel az új Wartburg és Skoda kocskiba ezek az autórádiók beszerelhetők. A Trabantosokra és a régi típusú Wartburgok tulajdonosaira is gondoltak. A harmadik évnegyedben ugyanis hatváltós teleppel üzemeltethető autórádiókat (és tartozékokat) is gyártanak ugyancsak rövid- és középhullámon működőket. Ezek az autórádiók akár hangszóróval, vagy hangfallal, akár anélkül is megvásárolhatók. (MTI)

Nyári kis galéria

Hála a *Móra Ferenc Múzeumnak*: egy különleges és érdekes tárlat nyílt meg tegnap, hétfőn este a *Sajtóház* klubjában. A gyűjtemény hosszabb minősítésére vállalkoznánk, bizony sok-sok jelzőt kellene felsorakoztatni, hiszen Szeged képzőművészeti ének olyan gyöngyszemmel váltak most ismét láthatóvá, mint például *Károlyi Lajos* Ónarcképe vagy mint *Süli András* *Algyői álmása*.

Mint ez a példaként megemlélt két munka is mutatja, igen rangos képviselőgátas került fel a Sajtóház klubjának falára, s az az előadás, amelynek keretében *Szelesi Zoltán* művészettörténész Szeged képzőművészeti hagyományairól szolt, ugyancsak méltó volt a hónapról hónapra „ülésező” szegedi Művészklub korábbi és rendszerint sikeres foglalkozásaihoz. A már említett művészen túl, többek között, *Mednyánszky László*, *Rippl-Rónai József*, *Dinnyés Ferenc*, *Szöri József*, *Barabás Miklós*, *Nyilasy Sándor*, *Endre Béla* és *Kukovetz Nana* munkái sorakoznak a klub sok rangos alkotást látott falain, amelyek — miként eddig — a továbbiakban is jó „vendéglátói” lesznek mind az élő, mind pedig az immár hagyományként tisztelt és követett szegedi képzőművészetnek. A „Nyári kis galéria” címmel tegnap, hétfőn este megnyílt kiállítást egyébként

„Szónokiskola” Csongrádon

egy hónap múlva szintén egy tárlatkülönlegesség követi: a Sajtóház klubjában ekkor *Vargha Mátyas* Kosuth-díjas díszlettervező mutatja be festményeit, amelyeket *Farkas Ferenc* Kosuth-díjas zeneszerző — a *Csinom Palkó* muzsikájának komponistája — adja majd át az érdeklődőknek.

A. L.

Külföldön tanuló magyar ösztöndíjasok búcsúztatása

A következő tanévben 14-en, Csehszlovákiába 10-újabb 326 magyar fiatal meg egyetemi tanulmányait a baráti szocialista országokban. Hétfőn reggel, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen találkoztak a Bulgáriában, Csehszlovákiában, Lengyelországban, az NDK-ban, Romániában és a Szovjetunióban tanuló újdonsült ösztöndíjasaink, hogy háromnapos tájékoztatósorozaton ismerkedjenek elutazásuk előtt a legfontosabb feladatokkal. A baráti országokkal kötött államközi egyezmények alapján, legközelebb 237-en, a Szovjetunió legkülönbözőbb egyetemén kezdhetik meg tanulmányaikat. Az NDK-ba 52-en, Lengyelországba

14-en, Bulgáriába 9-en, Romániába pedig 4-en nyertek ösztöndíjat. Külföldön tanuló egyetemistáink 35 százaléka fizikai dolgozók gyermeke, s ez azt jelenti, az újabb 114 munkás-, illetve parasztfiatal szerezheti meg diplomáját határainkon túl. A fiatalokat búcsúztató dr. Polinszky Károly művelődés-romnapos tájékoztatósorozaton ismerkedjenek elutazásuk előtt a legfontosabb feladatokkal. A baráti országokkal kötött államközi egyezmények alapján, legközelebb 237-en, a Szovjetunió legkülönbözőbb egyetemén kezdhetik meg tanulmányaikat. Az NDK-ba 52-en, Lengyelországba